

DEO I

Početak rada

LEKCIJA 1	Osnove	3
LEKCIJA 2	Otvaranje i snimanje	21
LEKCIJA 3	Načini izbora	35
LEKCIJA 4	Transformacije	53
LEKCIJA 5	Režimi rada s bojama i modeli boja	71
LEKCIJA 6	Podešavanje boja	87
LEKCIJA 7	Četkice i umetničke alatke	107
LEKCIJA 8	Digitalno slikanje	125
LEKCIJA 9	Pomeranje boja	141

LEKCIJA 1

Osnove

Šta je opisano u ovoj lekciji:

- ▶ Snalaženje u Photoshopu
- ▶ Kutija sa alatkama
- ▶ Traka sa opcijama alatki
- ▶ Sadržaj menija
- ▶ Podešavanje parametara programa

Photoshop je *i dalje* vrhunski grafički program, iako se veoma razlikuje od svoje prve verzije objavljene pre petnaest godina. Mada se uglavnom upotrebljava za retuširanje fotografija i obradu slika, možete ga koristiti i za izradu novih slika – od početka ili doradom postojeće fotografije. U Photoshopu čak možete i da slažete tekst, da obična slova pretvorite u sjajna, metalna ili trodimenzionalna, pufnasta, i da uradite još štošta. Mnogo je zabavniji od video igrice, a nije tako težak kao što možda mislite.

Snalaženje u Photoshopu

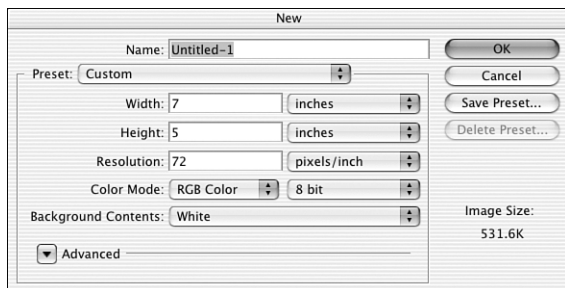
Kada prvi put otvorite Photoshop, videćete njegovu kutiju sa alatkama na levoj strani ekrana, traku sa opcijama alatki (Options Bar) odmah ispod menija pri vrhu ekrana, nekoliko skupova plutajućih paleta s desne strane i – u sredini – ekran dobrodošlice sa vezama ka pomoćnim informacijama o nekim uvodnim temama. (Ako radite na Macu, videćete i deo radne površine i/ili prozore aktiviranih programa.) Nećete videti radno područje zato što Photoshop, za razliku od mnogih programa, ne otvara nov dokument automatski. To ima smisla, zato što ćete u Photoshopu najčešće obrađivati slike iz drugih izvora. To mogu da budu slike sa digitalnog fotoaparata ili skenera, slike koje ste preuzeli sa Interneta, ili fotografije sa CD-a. U lekciji 2, „Otvaranje i snimanje“, naučićete sve o otvaranju ovih slika. Zasad ćemo napraviti prazan dokument da biste mogli da isprobate neke Photoshopove alatke.

Započinjanje nove slike

File→New je prva stavka u prvom Photoshopovom meniju. Kada je izaberete, otvoriće se okvir za dijalog New (slika 1.1). U polje Name upišite ime nove datoteke – na primer, Nova slika – ili ga zasad ostavite prazno. U narednim odeljcima ukratko je opisano kako da počnete rad na novoj datoteci.

SLIKA 1.1

Za pravljenje praznog dokumenta koristite okvir za dijalog New.

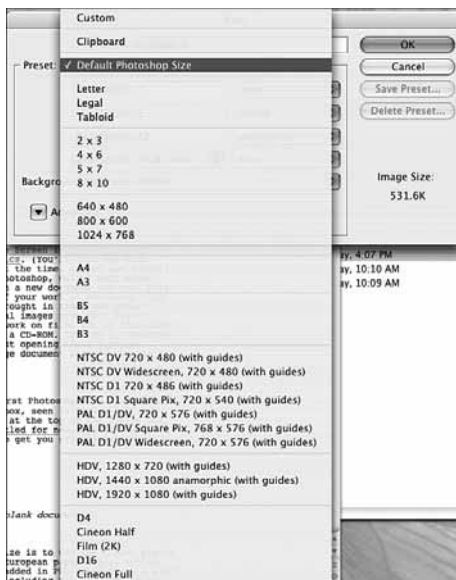

Veličina slike

Veličinu slike ćete najlakše izabrati iz padajuće liste Preset (slika 1.2). U njoj su navedene uobičajene veličine papira u SAD i Evropi, veličine monitora, i veličine ekrana DVD uređaja. Photoshop CS2 nudi širok spektar TV i video formata, uključujući PAL i HDTV. Naravno, možete i sami da zadate veličinu slike – širinu i visinu – u pikselima, centimetrima, inčima, tačkama, pajkovima ili prema broju kolona koje slika zauzima. Navedenim mernim jedinicama pristupate preko odgovarajućih padajućih lista, koje otvarate kada pritisnete dugme sa strelicama nagore i nadole pored merne jedinice (pogledajte sliku 1.1).

SLIKA 1.2

Ako na listi nema potrebne veličine papira ili ekrana, izaberite opciju Custom i unesite odgovarajuće mere.

Zasad izaberite opciju Default Photoshop Size. Dobijate radnu površinu veličine 7 × 5 inča, pogodnu za većinu poslova.

Magija!

Ako na Clipboardu imate kopiju neke slike, kada otvara nov dokument, okvir za dijalog New automatski će prikazati njenu veličinu.

***Da li ste
znali?***

Rezolucija

Termin *rezolucija* se odnosi na broj tačaka boje po inču (ako štampate), odnosno broj piksela po inču (ako sliku gledate na ekranu). Rezolucija slike je važna zato što određuje kvalitet. Veće rezolucije daju kvalitetniju sliku, ali traže više memorije. Rezolucija većine slika koje vidate u štampi iznosi od 150 do 300 dpi (tačaka po inču, engl. *dots per inch*).

S druge strane, rezolucija računarskog monitora je mnogo manja – 72 dpi. Prema tome, rezoluciju uvek podešavajte u zavisnosti od izlaznog medija. Zasad zadržite rezoluciju 72 dpi zato što ćemo sliku gledati samo na ekranu. Iz istog razloga, podešite opciju Color Mode na RGB Color, kao što je prikazano na slici 1.1. RGB je model boja za prikazivanje na monitorima. (Sve o korišćenju boja i modelima boja naučićete u lekciji 5.)

U padajućoj listi Background Contents izaberite stavku White da biste dobili belo „platno“ za slikanje.

Mislite unapred...

Ako nameravate da slike objavite na Webu, potpuno zanemarite rezoluciju. Razmišljajte o dimenzijama slike u pikselima, a ne kao o nečemu što ima „toliko i toliko centimetara na 72 dpi“. Mislite o tome koliko će prostora na Web strani slika zauzeti. S druge strane, ako dokument štampate na visokokvalitetnom mlaznom ili laserskom štampaču u boji, podesite rezoluciju na 200 dpi. Rezolucija 300 dpi trebaće vam samo ukoliko pripremate rad za profesionalnu štampu u boji.

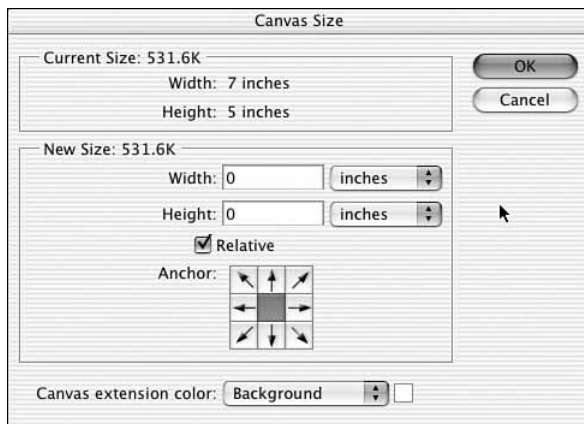
***Da li ste
znali?***

Kada pritisnete OK u okviru za dijalog New, otvoriće se nov prozor. To je *aktivni prozor*, a *platno* je veliki beli pravougaonik u njemu. U Photoshopu može istovremeno biti otvoreno više prozora, ali samo jedan može da bude aktivan. Aktivni prozor je uvek u prednjem planu. U njemu pravite i obrađujete slike.

Postavite pokazivač miša u donji desni ugao prozora pa pritisnite i povucite. Prozor se povećava, ali veličina platna ostaje ista. Pošto otvorite novu datoteku, veličinu platna možete promeniti samo ako izaberete Image→Canvas Size. Ova komanda omogućava da zadate novu visinu i širinu platna (slika 1.3). Pritiskanjem jednog od devet kvadrata u oblasti Anchor, zadajete oblast u odnosu na koju se platno širi ili skuplja. (Naravno, ako promenite veličinu slike, menja se i veličina platna. Međutim, promenom veličine platna možete da podesite prostor oko postojeće slike.)

SLIKA 1.3

Pritisnite beli kvadrat u oblasti Anchor da biste sadržaj tekućeg platna smestili na odgovarajuću deo novog platna.

Opcija Relative je veoma korisna. Ako je potvrdite, platno se povećava tako da se dobija okvir oko slike. To je zgodno ako imate nekoliko fotografija različite veličine, a želite da ih smestite u identične okvire za Web stranu ili štampani dokument. Odaberite odgovarajuću veličinu – na primer 2% za uzan okvir – i povećajte sve slike za isti procenat.

Kutija sa alatkama

Kutija sa alatkama, slično umetničkom ateljeu, sadrži sav pribor koji ćete koristiti za crtanje, bojenje, brisanje i svaku drugu obradu slika. Ako ste koristili neku od prethodnih verzija Photoshopa, čeka vas nekoliko iznenađenja. Pojedine alatke su promenile mesto i dobile nove mogućnosti, a ima i nekoliko izuzetnih novina.

Photoshopyeve alatke svrstavamo u četiri kategorije:

- ▶ alatke za izbor
- ▶ alatke za slikanje
- ▶ alatke za putanje, tekst i oblike
- ▶ alatke za prikaz

Pogledajmo na brzinu sve ove alatke. (Kasnije ćemo navesti više detalja o njima.) Na slici 1.4 prikazana je kutija sa obeleženim alatkama.

Uzگرد budi rečeno

Šta je to u donjem desnom uglu?

U donjem desnom uglu dugmadi nekih alatki nalazi se mali crni trougao. On označava da postoji potpaleta sa još srodnih alatki. Pritisnite bilo koje dugme označeno trouglićem i držite pritisnut taster miša da biste videli ostale dostupne alatke iz date grupe.

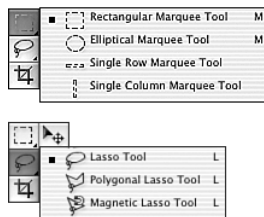
Adobe.com			
Marquee (okvir za izbor)		Move (alatka za pomeranje)	
Lasso (alatka laso)		Magic Wand (čarobni štapić)	Alatke za izbor
Crop (alatka za obrezivanje)		Slice (alatka za sečenje)	
Healing Brush/Patch (alatke za popravljanje slike)		Brush/Pencil (četkica/olovka)	Alatke za slikanje
Clone Stamp/Pattern Stamp (pečati)		History Brush (istorijska četkica)	
Eraser (gumice)		Gradient/Paint Bucket (prelivi/kanta s bojom)	
Blur/Sharpen/Smudge (zamazjivanje/izoštravanje /razmazivanje)		Dodge/Burn/Saturate (posvetljavanje /zatamnivanje /zasićenost)	
Path Selection (alatke za izbor putanje)		Type (alatke za tekst)	Alatke za putanje, tekst i oblike
Path (alatke za putanje)		Shape/Line (alatke za vektorske oblike i linije)	
Notes (alatka za napomene)		Eyedropper/Measure (pipeta/merenje)	
Hand (šaka)		Zoom (zumiranje)	
Foreground Color (boja prednjeg plana)		Switch Colors (zamena boja)	
Default Colors (podrazumevane boje)		Background Color (boja pozadine)	
Standard Mode (standardni režim)		Quick Mask Mode (režim za brzo maskiranje)	
Toggle Image Ready (preklopnik za prelazak u program ImageReady)		Screen Modes (režimi prikaza)	

SLIKA 1.4

U Photoshopovoj kutiji sa alatkama, alatke su grupisane po vrsti.

Alatke za izbor

Na vrhu kutije je grupa alatki za izbor cele slike ili dela slike. Postoje tri podvrste alatki za izbor: okviri za izbor, lasa i čarobni štapić. Izabrano područje je na ekranu označeno trepćućim okvirom za izbor koji se na engleskom zove *marquee*, po bioskopskim svetlećim reklamama koje se pale i gase. Povlačenjem alatki Marquee i Lasso obuhvatate deo slike koji hoćete da izaberete. Slika 1.5 prikazuje potpaletu alatki za izbor Marquee i Lasso.

SLIKA 1.5

Alatke za izbor Marquee i Lasso.

Alatka Magic Wand bira oblasti slike prema boji. Možete zadati potreban stepen sličnosti boja, a zatim pritisnuti alatom da biste izabrali sve piksele date boje ili samo susedne piksele koji odgovaraju zadatom stepenu sličnosti. Poslednja u ovom skupu je alatka Move. Pošto napravite selekciju, upotrebite alatku Move da biste premetili izabrano područje na drugo mesto na slici.

Alatke za slikanje

U grupi alatki za slikanje nalaze se četkica (Brush), olovka (Pencil) i pečat za kloniranje (Clone Stamp). Sve one – na ovaj ili onaj način – nanose „boju“ na platno, baš kao i njihovi klasični pandani. Olovci i četkici možete da promenite debljinu i ugao. Ove dve alatke dele mesto u kutiji sa alatkama. Na traci sa opcijama alatki postoji dugme kojim se četkica pretvara u raspršivač (vazдушnu četkicu), i klizač kojim se podešava intenzitet mlaza raspršivača – baš kao u stvarnom svetu. Pomoću pečata za kloniranje kopirate deo površine slike koji odgovara obliku aktivne četkice i prenosite ga tamo gde pritisnete mišem.

Postoje i različite gumice koje, kao što pretpostavljate, brišu delove slike. Možete koristiti blok gumicu ili brisati bilo kojom četkicom. Tu su i dve gumice za specijalnu namenu: gumica za brisanje pozadine (Background Eraser) i čarobna gumica (Magic Eraser). Upotrebite ih da biste automatski obrisali pozadinu, odnosno izabranu boju.

Deo slikarskog kompleta su i četiri specijalne alatke za retuširanje: Healing Brush (koja izgleda kao hanzaplast), Spot Healing Brush (hanzaplast postavljen preko kružne selekcije), Patch (koja izgleda kao zakrpa za moje farmerke) i Red Eye (jednonamenska alatka uvedena u Photoshopu CS).

Alatke Spot Healing Brush i Healing Brush bolje od pečata retuširaju sitne detalje na slici zato što deluju samo na fleke, nabore ili ogrebotine koje želite da uklonite, a ne utiču na okolne površine.

Alatka Patch „krpi“ veće površine i bešavno ih uklapa u pozadinu. Alatka Red Eye je neophodna za korigovanje boje očiju (crvene boje na fotografijama ljudi i zelene boje na fotografijama životinja).

Istorijska četkica je veoma korisna alatka pomoću koje možete – zajedno s paletom History – selektivno poništavati i ponavljati proizvoljan broj operacija i poteza četkicom. Umetnička istorijska četkica (Art History Brush) omogućava da pri slikanju simulirate različite umetničke stilove.

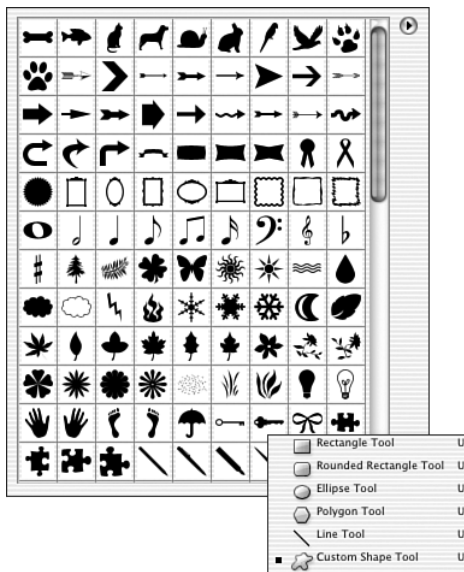
Alatka za prelive (Gradient) omogućava da napravite pozadine čija se boja menja od jedne do druge, pa čak i kroz čitav spektar. Kanta s bojom (Paint Bucket), koja deli mesto sa alatom za prelive, „izliva“ boju prednjeg plana na izabranu površinu slike.

Na kraju, postoje i alatke koje pomeraju, zamagljuju i menjaju intenzitet slike. To su alatke Blur/Sharpen/Smudge i Dodge/Burn/Sponge. Druga i treća alatka iz svakog skupa nalaze se na potpaletama. Ove alatke su detaljno opisane u lekciji 7, „Četkice i umetničke alatke“, u lekciji 8, „Digitalno slikanje“ i u lekciji 9, „Pomeranje boja“.

Alatke za putanje, tekst i oblike

Ove alatke nije tako lako klasifikovati kao alatke za slikanje i alatke za izbor. Slovo *T* predstavlja alatku za tekst kojom se tekst dodaje na sliku. Alatka za putanje (Path), predstavljena sličicom pera, crta putanje – što je jedan od načina za crtanje linija ili oblika. Kada nacrtate liniju ili oblik, alatkama Path možete izabrati deo putanje i preoblikovati ga. Alatke za putanje mogu se koristiti i kao alatke za izbor i kao alatke za slikanje. U lekciji 13, „Putanje“, naučićete da radite sa svim alatkama Path.

Pomoću alatki za oblike (Shape) možete da crtate i popunjene i nepopunjene oblike, uključujući pravougaonike, elipse, poligone (mnogouglove) i proizvoljne oblike. Alatka za crtanje linija (Line) takođe je deo ovog skupa alatki. Njom crtate prave linije koje se, kada držite pritisnut taster Shift, ograničavaju na pravce pod uglom od 45 ili 90 stepeni – kao da za crtanje koristite klasičan T-lenjir i trougao. Na slici 1.6 prikazane su alatke Shape i neki od proizvoljnih oblika.

SLIKA 1.6

Možete da napravite i nove, sopstvene oblike.

Alatka za napomene (Notes) funkcioniše analogno žutim, samolepivim listićima za poruke. Koristite ih da biste, tokom rada, u dokumente dodali napomene. Napomena može da se smesti ili na platno, ili na susedne površine. Možete koristiti čak i glasovne poruke, pod uslovom da je na vaš računar priključen mikrofon. Napomene se ne vide na odštampanoj slici.

Alatke za prikaz

Postoje dve alatke za podešavanje prikaza: šaka (Hand) i alatka za zumiranje (Zoom). Alatka za zumiranje je označena sličicom lupe, a alatka Hand – sličicom otvorene šake. Alatka Zoom omogućava da uveličate prikaz slike tako sto ćete alatkom

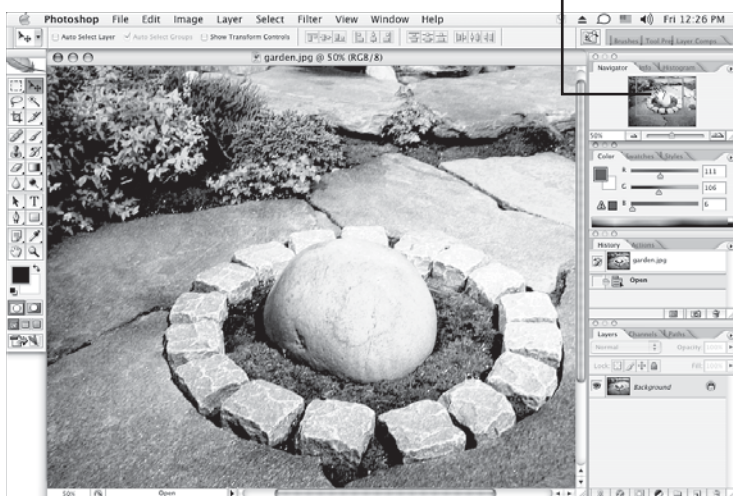
pritisnuti negde na platnu, ili da ga umanjite tako što ćete pritisnuti alatkom držeći taster Alt (Windows), odnosno Option (Macintosh). Pritisnite i povucite alatkom za zumiranje da biste obuhvatili određeni deo slike.

Kada uveličate prikaz slike, slika je obično prevelika da biste je videli celu. Alatka šaka pomera sliku unutar prozora i veoma je korisna nakon uveličavanja slike alatkom Zoom. Upotrebite alatku Hand da biste na zgodno mesto pomerili deo slike koji želite da vidite ili obradite (slika 1.7). Koristićete je i za pomeranje objekata ili teksta na slojevima, o čemu se govori u lekciji 11.

Alatka šaka u prozoru Navigator

SLIKA 1.7

Alatka šaka pomera sliku unutar prozora. Možete je koristiti ili u glavnom prozoru dokumenta ili, kao na ovoj slici, u prozoru za navigaciju (Navigator).

U ovu kategoriju možemo uključiti i pipetu (Eyedropper), birač boja (Color Sampler) i alatku za merenje (Measure). Pipetom uzimate uzorak boje koju pritisnete, čime ta boja postaje aktivna tako da njome možete da slikate. Mesto na ekranu koje pritisnete alatkom Color Sampler označava se kao referentna tačka, a svi podaci o boji te tačke smeštaju se na paletu Info. U jednom trenutku možete čuvati informacije o najviše četiri uzorka. Alatka Measure se koristi za merenje dimenzija i uglova na slici. Pritisnite i povucite liniju da biste izmerili rastojanje između dve tačke. Rastojanje će biti prikazano u prozoru Info. Da biste izmerili ugao, prvo nacrtajte liniju od koje ćete da merite. Zatim postavite kursor na jedan kraj linije. Držeći pritisnut taster Alt (Windows), odnosno Option (Mac), povucite od krajnje tačke linije u pravcu ugla.

Prečice za alatke

Svaku alatku možete izabrati tako što ćete je pritisnuti mišem u kutiji sa alatkama, ali Photoshop nudi još lakši način za pristup alatkama. Umesto da pritisnete alatku koju želite da koristite, otkucajte odgovarajuće slovo.

Da biste se prebacivali s jedne na drugu alatku na potpaleti, držite Shift i pritisnite slovo prečice sve dok ne dođete do alatke koja vam treba. U tabeli 1.1 dat je spisak alatki i njihovih prečica. Obeležite ovu stranu da biste lako pronašli tabelu dok ne zapamtite sve prečice za aktiviranje alatki.

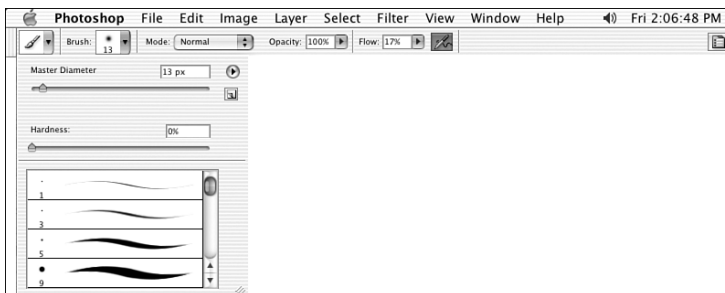
TABELA 1.1 Alatke i njihove prečice

Alatka	Prečica	Alatka	Prečica
Marquee	M	Move	V
Lasso	L	Magic Wand	W
Crop	C	Slice/Slice Select	K
Healing Brush/Patch	J	Brush/Pencil	B
Clone Stamp	S	History/Art History Brush	Y
Erasers	E	Gradient/Paint Bucket	G
Blur/Sharpen/Smudge	R	Dodge/Burn/Sponge	O
Path/Direct Selection	A	Type	T
Pen	P	Shape	U
Notes	N	Eyedropper/Measure	I
Hand	H	Zoom	Z
Prebacivanje boja Background/Foreground	X	Podrazumevane boje	D

Traka sa opcijama alatki

U ranijim verzijama Photoshopa, opcije alatki su bile smeštene na paletu sličnu paletama Layers ili History. U verziji 6 naučili smo da koristimo traku sa opcijama alatki. Kad menjate alatke, izgled trake se menja da bi se prikazale opcije raspoložive za datu alatku. Ako traka nije prikazana na ekranu, izaberite stavku Options u meniju Window, ili dvaput pritisnite bilo koju alatku.

Na traci postoji i opcija Tool Preset (gotovi modeli, tj. skupovi unapred podešenih parametara alatke). Nalazi se na levom kraju trake i prikazana je na slici 1.8 (kada je aktivna alatka Brush). Koristite je da biste sačuvali određene skupove parametara za alatke koje često upotrebljavate.

SLIKA 1.8

Svaka komponenta trake sa opcijama alatki koja ima dugme sa strelicom, ima i potpaletu ili padajuću listu s dodatnim opcijama.

Sadržaj menija

Meniji duž vrha ekrana sadrže komande koje omogućavaju da otvarate datoteke i radite s njima. Pritisnite meni da biste ga otvorili a zatim izaberite komandu. Ako se pored stavke menija nalazi strelica, izborom te stavke otvoriće se podmeni; ukoliko su pored stavke menija tri tačke, otvoriće se okvir za dijalog.

Meniji File i Edit

Prva dva menija su File i Edit. Photoshopovi meniji File i Edit biće poznati svima koji su koristili neke druge programe za Windows ili Macintosh. Meni File omogućava da radite s datotekama: da ih otvarate, zatvarate, snimate, uvozite, izvozite, štampate, i da izađete iz programa. Tu je i nekoliko opcija za automatizaciju koje će vam pomoći da uštedite vreme, a o kojima ćete učiti u lekciji 18, „Specijalni efekti i korisni trikovi“.

Pretraživač datoteka (File Browser), uveden u Photoshopu 7, preimenovan je u verziji CS2 u Bridge (most) i značajno je poboljšan. Sada možete – dok gledate fotografiju ili skeniranu sliku – videti sve podatke o njoj, a možete dodavati i sopstvene ključne reči da biste pomogli pretraživaču da lakše pronađe i otvori datoteke. Kada otvorite Bridge, možete da pretražite izabrane direktorijume sa slikama. Kad pronađete direktorijum koji vam treba, sve slike koje se nalaze u njemu biće prikazane kao slajdovi (slika 1.9). Da biste otvorili sliku, pritisnite je dvaput. Videćete i sve raspoložive informacije o slici, uključujući njenu veličinu, model boja, datum i vreme kada je snimljena, proizvođača i model korišćenog fotoaparata, i druge podatke.

SLIKA 1.9

Bridge omogućava da vidite umanjene prikaze svih dokumenata u izabranom direktorijumu.

U meniju Edit nalaze se sve komande za obradu dokumenata koje poznajete iz drugih aplikacija: Cut, Copy, Paste, Clear i – najvažnija od svih – komanda Undo. Tu su i komande za transformisanje pomoću kojih možete da povećavate, smanjujete, iskošavate, deformišete i rotirate selekcije.

Napomena za korisnike Macintosha

Od Photoshopa CS, komanda Preferences premeštena je u krajnji levi Photoshopov meni u okruženju Mac OS X; pod Windowsom, ona se i dalje nalazi u meniju Edit.

***Uzged budi
rečeno***

Meniji koji vam možda neće biti poznati (ako niste proveli dosta vremena radeći u drugim grafičkim programima) jesu:

- ▶ Image
- ▶ Layer
- ▶ Select
- ▶ Filter
- ▶ View
- ▶ Window

Meni Image

Meni Image, prikazan na slici 1.10, ima nekoliko podmenija. Prvi od njih, Mode, omogućava da izaberete režim boja u kojem ćete raditi. U većini slučajeva radićete u režimu RGB zato što je to način na koji monitor prikazuje boje. Režimi boja se detaljno opisuju u lekciji 5. Drugi podmeni, Adjustments, verovatno ćete koristiti za svaku sliku na kojoj budete radili. U njemu se nalaze sve vrste podešavanja boja, od automatskih korekcija nivoa i boje, do klizača za podešavanje kontrasta, pretvaranje crvenih ruža u plave itd. Alatkke iz podmenija Adjustments opisane su u lekciji 6, „Podešavanje boja“.

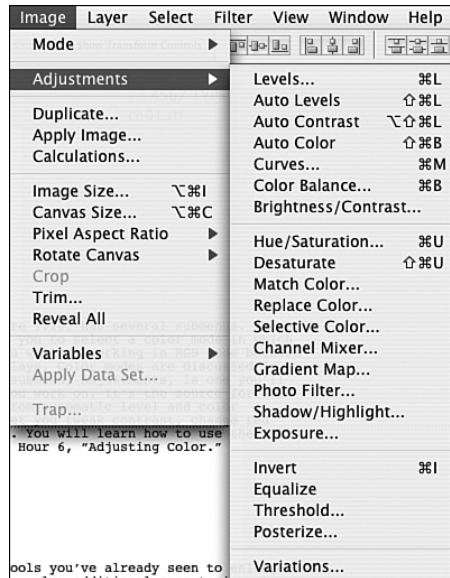
U meni Image smeštene su i alatke koje ste već videli – za povećavanje slike i platna na kome se ona nalazi, kao i dodatne alatke za invertovanje boja, posterizaciju, pa čak i za korigovanje boja i zasićenja na osnovu primera.

Meni Layer

Moglo bi se tvrditi da je najmoćnija osobina Photoshopa mogućnost rada na različitim slojevima. To vam omogućava da kombinujete slike, pravite kolaže i korigujete boje ne strahujući da ćete pokvariti originalnu sliku. Razmišljajte o tome kao o radu sa više transparentnih folija. Svaki sloj je potpuno odvojen od drugih. Na jednom sloju možete slikati, menjati mu providnost, ili raditi bilo šta drugo a da pri tom ne narušite pozadinu niti delove slike koji se nalaze na drugim slojevima.

SLIKA 1.10

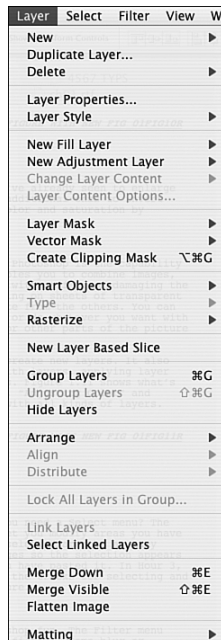
Podmeni
Adjustments.

Meni Layer otvara okvire za dijalog za izradu novih slojeva. Sadrži i mnoge komande za kombinovanje slojeva, rad sa njima, primenijvanje stilova i efekata slojeva, i podešavanje boja. Slika 1.11 prikazuje sadržaj menija Layer. U lekcijama 6 i 11 naučićete kako da radite sa svim vrstama slojeva.

SLIKA 1.11

Meni Layer.

Meni Select

Imate alatke za izbor – zašto vam onda treba i meni Select? Komande iz menija Select – zajedno sa alatnama za izbor – omogućavaju da modifikujete izabrane oblasti. Možete povećati ili smanjiti selekciju za proizvoljan broj piksela, ili joj umekšati icense tako da izgleda kao da se stapa s pozadinom na koju ste je postavili. U lekciji 3, „Načini izbora“, naučićete sve trikove za biranje delova slike i rad sa selekcijama.

Meni Filter

Filtri čine da rad u Photoshopu bude zabavniji. Meni Filter sadrži petnaestak kategorija filtara: neki zamagljuju ili izoštravaju sliku, drugi je deformišu, a treći je pretvaraju u imitacije poznatih slikarskih pravaca, crteže drvenim bojicama ili skulpture od neonskih cevi. Toliko toga možete raditi s filtrima da su im posvećene čak tri lekcije: lekcija 14 „Filtri koji poboljšavaju sliku“, lekcija 15, „Filtri koji slici daju umetnički izgled“ i lekcija 16, „Filtri za izobličavanje i ostale zanimljive efekte“.

Činjenice o filtrima

Photoshopovi filtri su dodatni programski moduli i mnogi od njih rade i sa drugim grafičkim programima. Ako instalirate filtre drugih proizvođača, kao što su Alien Skinov Eye Candy ili Andromeda, oni će se pojaviti na dnu menija Filter.

***Uzged budi
rečeno***

Meni View

Poput alatke Zoom, meni View ima komande pomoću kojih možete da uveličavate i umanjujete prikaz slike. Kao što vidite na slici 1.12, u meniju View su i komande za upravljanje lenjirima, vođicama i mrežama koje omogućavaju da precizno izmerite i postavite objekte na radnoj površini. Komanda Show otvara podmeni za pristup mrežama, vođicama, napomenama i isečcima.

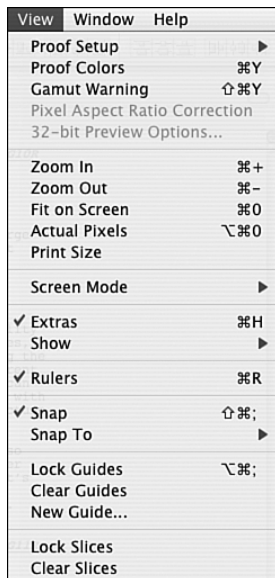
Lenjire možete podesiti da mere u pikselima, centimetrima, inčima, tačkama, pajkovima ili procentima. Izaberite merne jedinice koje najbolje poznajete. Podešavate ih u okviru za dijalog Preferences koji se otvara kada izaberete Edit→Preferences→Units & Rulers (Windows), odnosno, Photoshop→Preferences→Units & Rulers (Mac OS X). Merne jedinice koje ovde izaberete važe i u okviru za dijalog New (pogledajte ponovo sliku 1.1). Kada pripremate dokumente za Web, najbolje je da podesite lenjire na piksele.

Vođice su linije koje postavljate preko slike da biste precizno pozicionirali tekst ili neki drugi element koji dodajete slici.

Kada postavite vođicu, možete je pomerati samo alatkom Move. (Vođicu možete postaviti bez obzira na to koja je alatka aktivna.) Da biste sakrili vođice, izaberite View→Show→Guides da uklonite kvačicu pored naziva opcije. Za uklanjanje svih vođica izaberite View→Clear Guides. Vođice ćete fiksirati (zaključati) ako pritisnete Alt+Ctrl+; (Windows), odnosno Option+Command+; (Mac).

SLIKA 1.12

Meni View.

Isprobajte sami **Postavljanje vodica**

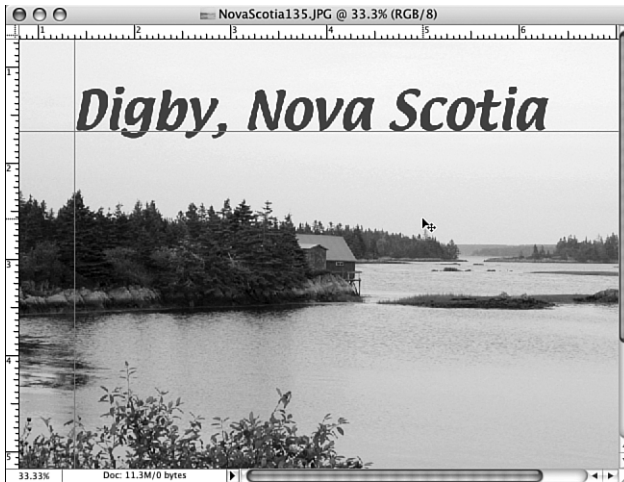

Da biste postavili vođice, pratite sledeće korake:

1. Izaberite View→Rulers da biste videli lenjire na ivicama platna.
2. Ako hoćete da postavite horizontalnu vođicu, stavite pokazivač miša na lenjir pri vrhu prozora i vucite nadole. Videćete liniju kako klizi niz platno dok vućete miša. Na levom lenjiru vidite položaj linije.
3. Ako hoćete da postavite vertikalnu vođicu, stavite pokazivač miša na lenjir s leve strane prozora i vucite nadesno. Videćete liniju kako klizi preko platna dok vućete miša. Na gornjem lenjiru vidite položaj linije. Primer je prikazan na slici 1.13.
4. Da biste promenili orijentaciju vođice dok vućete, držite pritisnut taster Alt (Windows), odnosno Option (Mac).

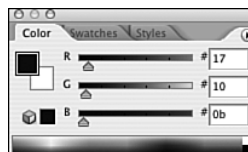
Komanda Show Grid, koja se takođe nalazi u meniju View (View→Show→Grid), postavlja celu mrežu vođica preko slike, kao sloj providnog milimetarskog papira. Komande Snap To olakšavaju pozicioniranje elemenata, na primer bloka teksta. U suštini, one čine da mreža bude „namagnetisana“ tako da privlači sve objekte koji joj se približe.

SLIKA 1.13

Vodice omogućavaju da postavite tekst ili objekte baš tamo gde želite.

Meni Window

Većini Photoshopovih komandi možete pristupiti na više načina. Najlakše je koristiti palete. Photoshopove palete sadrže informacije o slici, parametre za kontrolu znakova i pasusa pri korišćenju alatke za tekst, i opcije za mnoge alatke iz kutije sa alatkama. Osim toga, palete omogućavaju izbor veličina i oblika četkica, definisanje boja, i pristup paletama Layers, Paths i Channels. Tu su i palete Actions i History, koje vam pomažu da radite efikasnije, da vidite šta ste uradili, i da se – ako treba – vratite na neku prethodnu fazu rada. Meni Window (slika 1.14) prikazuje i sakriva ove palete. Ako su otvorene i palete koje ne želite još da koristite, na primer Actions, zatvorite ih da ne bi zauzimale prostor na ekranu.

SLIKA 1.14

Da biste doveli paletu u prednji plan, izaberite je iz menija Window, ili pritisnite njen jezičak.

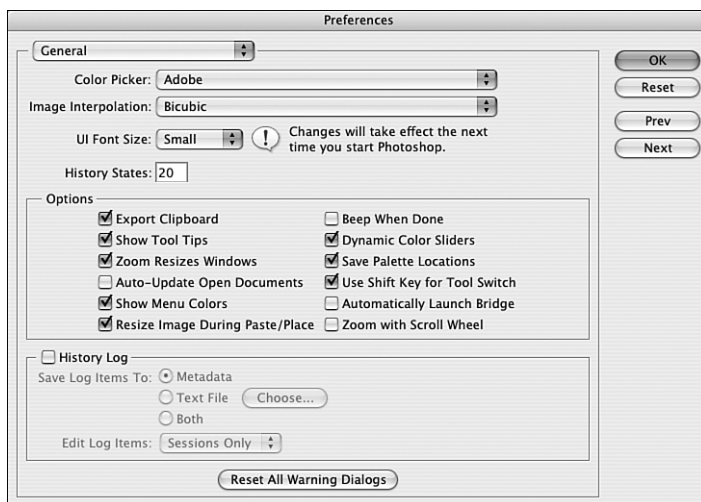
Meni Help

Poslednji meni je Help, pomoću kojeg pristupate Photoshopovoj obimnoj ugrađenoj bazi podataka za pomoć tokom rada. Tu se nalazi skoro celo uputstvo za rad i dobra funkcija pretraživanja. Koristim je veoma često.

Podešavanje parametara programa

Kako budete bolje upoznavali Photoshop, požećete da promenite način na koji on obavlja određene poslove. Na primer, korićete sistemski birač boja umesto Photoshopovog, ili ćete u jednom projektu koristiti centimetre, a u drugom piksele. Moćda ćete hteti da promenite boju voćica zato Ńto je suviše slićna boji pozadine fotografije. Sve ove izmene, i mnoge druge, obavljaju se u okviru za dijalog Preferences, koji se otvara kada izaberete Edit→Preferences (na Macu OS X, Photoshop→Preferences). Okvir za dijalog General Preferences prikazan je na slici 1.15.

SLIKA 1.15
Podešavanje parametara.

Pritiskajte dugme Next da biste pregledali sve okvire za dijalog Preferences. Moćda ćete naići na parametre koje ne razumete. Zasad ostavite podrazumevane (ponućene) parametre. Kada naućite viŃe o programu, moćete se vratiti i promeniti parametre po potrebi.

SaŃetak

U ovoj lekciji ste poćeli da se snalazite u Photoshopovom prozoru i naućili ste da napravite nov dokument (praznu stranu). Zavirili ste u kutiju sa alatka i u Photoshopove menije, te naućili kako se postavljaju i koriste voćice, mreŃe i lenjiri. Na kraju, saznali ste gde se podešavaju parametri programa.

Radionica

Pitanja i odgovori

Pitanje: *Šta su boja prednjeg plana i boja pozadine?*

Odgovor: Boja prednjeg plana je gornji od dva obojena kvadrata u kutiji sa alat-kama. To je boja koju nanosi četkica. Boja pozadine je donji kvadrat. To je boja koju vidite kada obrišete „boju“ sa platna.

Pitanje: *Čemu služi sličica na vrhu palete sa alatkama?*

Odgovor: To je logotip Adobeovog Photoshopa. Ako ste povezani s Internetom i pritisnete logotip, otići ćete na Web lokaciju kompanije Adobe, gde ćete naći ideje, savete, najnovije vesti o Photoshopu i – naravno – informacije o programu.

Pitanje: *Zašto postoje korpe za otpatke na dnu paleta History i Layers?*

Odgovor: Ako pritisnete sličicu korpe za otpatke na paleti Layers, briše se izabrani sloj. Slično tome, kada pritisnete sličicu korpe za otpatke na paleti History, briše se izabrano istorijsko stanje. Više o tome naučićete kada budemo govorili o poništavanju operacija u lekciji 2, i o slojevima, u lekciji 11.

Pitanje: *Kako da nacrtam okvir oko reči koje sam postavio na sliku?*

Odgovor: To je jedna od lepih stvari koje mogu da obave alatke za oblike (Shape). U lekciji 13 naučićete kako da ih koristite. Na paleti proizvoljnih oblika postoje čak i oblačići za tekst.

Kviz

- Kako možete da uveličate prikaz da biste pogledali sliku iz veće blizine?
 - Postavite alatku za zumiranje na deo slike koji želite da vidite i pritisnite taster miša.
 - Držite Alt/Option i pritisnite alatku za zumiranje.
 - Držite Shift i otkucajte **zoom**.
 - Držite Shift i pritisnite taster + (plus).
- Kako da umanjite prikaz da biste videli celu stranu?
 - Pritisnite Shift i taster - (minus).
 - Otkucajte **zoom out**.
 - Držite Alt/Option i alatkom Zoom pritisnite bilo gde na slici.

Rešenja kviza

- a. Pritisnite ponovo da biste još uvećali prikaz.
- c. Videćete da se simbol unutar ikonice alatke (lupe) promenio u minus.

Vežbe

- 1.** Otvorite novu stranu i isprobajte neke od pomenutih alatki. Pritisnite alatku Brush i nacrtajte neke oblike i linije. Pritisnite Eraser i obrišite delove nacrtanih objekata. Povlačite alatkom Smudge preko jedne od linija. Izaberite deo linije jednom od alatki za izbor i pomerite je na drugo mesto na ekranu. Istražujte. Nećete ništa polomiti.
- 2.** Ako ste povezani s Internetom, pritisnite Adobeov logotip na vrhu kutije sa alatkama. Posetite Adobeovu lokaciju na Webu i pogledajte čega tamo ima.